

สิทธิประโยชน์ทางภาษีและสิทธิประโยชน์อื่น สำหรับนายจ้างที่จ้างแรงงานคนพิการ

1. **ค่าจ้างคนพิการเข้าทำงาน** นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการซึ่งรับคนพิการเข้าทำงาน มีสิทธิได้รับยกเว้นภาษีเงินได้เป็นจำนวนร้อยละหนึ่งร้อยของรายจ่ายในการจ้างคนพิการดังกล่าว ตามมาตรา 3 ของพระราชกฤษฎีกาฉบับที่ 499 พ.ศ. 2553

แต่เดิม ค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินเดือนหรือค่าจ้างคนพิการ นายจ้างสามารถนำค่าจ้างนั้นมาหักเป็นค่าใช้จ่ายได้เท่าที่จ่ายจริงเท่านั้น เช่น ค่าจ้างคนพิการปีละ 120,000 บาท ก็นำมาหักเป็นค่าใช้จ่ายของกิจการได้ 120,000 บาท ไม่ต่างจากลูกจ้างทั่วไปแต่อย่างใด

เพื่อสร้างแรงจูงใจให้นายจ้างจ้างแรงงานคนพิการ มาตรา 3 ของพระราชกฤษฎีกาฉบับที่ 499 พ.ศ. 2553 กำหนดว่า “ให้ยกเว้นภาษีเงินได้ตามส่วน 2 และส่วน 3 หมวด 3 ในลักษณะ 2 แห่งประมวลรัษฎากร ให้แก่นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการซึ่งรับคนพิการที่มีบัตรประจำตัวคนพิการตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการเข้าทำงานสำหรับเงินได้ เป็นจำนวนร้อยละหนึ่งร้อยของรายจ่ายที่ได้จ่ายเป็นค่าใช้จ่ายในการจ้างคนพิการดังกล่าว”

นั่นหมายความว่านายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการสามารถนำค่าจ้างคนพิการมาหักเป็นรายจ่ายเพิ่มได้ถึง 2 เท่าของที่จ่ายเป็นค่าจ้างคนพิการ ในกรณีนี้ค่าจ้างที่จ่ายจริงคือ 120,000 บาท สามารถถือเป็นรายจ่ายได้ถึง 240,000บาท ทั้ง ๆ ที่จ่ายค่าจ้างคนพิการเพียง 120,000 บาทเท่านั้น

ผลที่ตามมาเท่ากับรัฐบาล ได้ช่วยจ่ายค่าจ้างแรงงานคนพิการในรูปของประโยชน์ทางภาษี นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการเสียภาษีอัตราเท่าใด ก็ได้รับประโยชน์เท่ากับร้อยละของอัตราภาษีนั้น โดยทั่วไปห้างหุ้นส่วนบริษัทเสียภาษีในอัตราร้อยละ 30 ย่อมหมายความว่ารัฐบาลได้ช่วยออกค่าจ้างในรูปภาษีร้อยละ 30 คิดเป็นจำนวนเงิน $120,000 * 30/100 = 36,000$ บาท แสดงว่านายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการจ่ายจริงเพียง 84,000 บาทเท่านั้น

ทั้งนี้ ต้องไม่ลืมว่านายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการจะได้รับสิทธิประโยชน์เฉพาะการจ้างคนพิการที่มีบัตรประจำตัวคนพิการเท่านั้น

2. **รายจ่ายในการจัดให้มีอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการแก่ลูกจ้างที่เป็นคนพิการ** นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการมีสิทธิได้รับยกเว้นภาษีเงินได้เป็นจำนวนร้อยละหนึ่งร้อยของรายจ่ายในการจัดให้มีอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการดังกล่าวแก่ลูกจ้างที่เป็นคนพิการ

โดยทั่วไป รายจ่ายเกี่ยวกับสวัสดิการในการจ้างงาน เช่น อุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการในอาคาร สถานที่ ยานพาหนะ บริการขนส่ง หรือบริการสาธารณสุข นายจ้างสามารถนำค่าจ้างนั้นมาหักเป็นค่าเสื่อมราคาหรือค่าใช้จ่ายได้แล้วแต่กรณี ในกรณีที่นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการเสียค่าใช้จ่ายเพื่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกแก่ลูกจ้างเป็นเงิน 100,000 บาท ย่อมสามารถหักเป็นเสื่อมราคาหรือถือเป็นรายจ่ายได้ 100,000 บาทอยู่แล้วตามปกติ

แต่เพื่อส่งเสริมให้มีการจ้างแรงงานพิการ มาตรา 4 ของพระราชกฤษฎีกาฉบับที่ 499 พ.ศ. 2553 กำหนดว่า “ให้ยกเว้นภาษีเงินได้ตามส่วน 2 และส่วน 3 หมวด 3 ในลักษณะ 2 แห่งประมวลรัษฎากร ให้แก่เจ้าของอาคาร สถานที่ ยานพาหนะ บริการขนส่ง หรือผู้ให้บริการสาธารณสุขอื่น ซึ่งได้จัดอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการในอาคาร

สถานที่ ยานพาหนะ บริการขนส่ง หรือบริการสาธารณะอื่น ให้แก่คนพิการในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ ตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ สำหรับเงินได้เป็นจำนวนร้อยละหนึ่งร้อยของรายจ่ายที่ได้จ่ายเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดให้มีอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการดังกล่าว”

นั่นหมายความว่ารัฐบาลได้ช่วยออกค่าใช้จ่ายเพื่อสวัสดิการแก่ลูกจ้างพิการในรูปของประโยชน์ทางภาษี นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการเสียภาษีอัตราเท่าใด ก็ได้รับประโยชน์เท่ากับร้อยละของอัตราภาษีนั้น

โดยทั่วไปห้างหุ้นส่วนบริษัทเสียภาษีในอัตราร้อยละ 30 ย่อมหมายความว่ารัฐบาลได้ช่วยออกค่าใช้จ่ายเพื่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับลูกจ้างพิการในรูปภาษีร้อยละ 30 หากนายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการได้เสียค่าใช้จ่ายสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกแก่ลูกจ้างพิการเป็นจำนวนเงิน 100,000 บาท รัฐบาลก็ช่วยออกค่าใช้จ่ายดังกล่าวด้วย เป็นเงินจำนวน $100,000 \times 30/100 = 30,000$ บาท แสดงว่านายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการจ่ายจริงเพียง 70,000 บาทเท่านั้น

$$\begin{aligned} \text{ค่าสร้างสิ่งอำนวยความสะดวก 1 แสนบาท} \quad \text{รัฐบาลช่วยจ่าย} &= 100,000 \times 30/100 \\ &= 70,000 \end{aligned}$$

ทั้งนี้ต้องไม่ลืมว่า สิทธิประโยชน์ทางภาษีนายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการจะได้รับก็ต่อเมื่อมีลูกจ้างที่มีบัตรประจำตัวคนพิการเข้าทำงานเท่านั้น

3. มีลูกจ้างพิการมากกว่าร้อยละ 60 ของลูกจ้างทั้งหมด

มาตรา 38 ของพ.ร.บ.ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 กำหนดว่า “นายจ้าง หรือเจ้าของสถานประกอบการที่จ้างคนพิการเข้าทำงานมากกว่าร้อยละหกสิบของลูกจ้างในสถานประกอบการนั้น โดยมีระยะเวลาจ้างเกินกว่าหนึ่งร้อยแปดสิบวันในปีภาษีใด มีสิทธิได้รับยกเว้นภาษีเงินได้ในปีภาษีนั้น ทั้งนี้ตามที่กฎหมายกำหนด”

ในกรณีนี้กรมสรรพากรต้องการให้มีการยกเว้นภาษีเงินได้แก่กิจการซึ่งต้องใช้แรงงานจำนวนมาก จึงได้เสนอให้นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการที่จ้างแรงงานคนพิการเกินกว่าร้อยละ 60 มีสิทธิได้รับยกเว้นหรือลดหย่อนเพิ่มเติมอีกร้อยละหนึ่งร้อย ซึ่งเรื่องนี้ได้ผ่านความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี คงจะออกเป็นกฎหมายโดยเร็ววัน

นั่นหมายความว่านายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการที่จ้างแรงงานคนพิการเกินกว่าร้อยละ 60 มีสิทธินำค่าจ้างคนพิการมาหักเป็นรายจ่ายได้ 3 เท่าของค่าใช้จ่ายจริง กรณีที่จ้างคนพิการ 100,000 บาท/ คน/ ปี ก็มีสิทธิหักค่าใช้จ่ายได้ถึง 300,000 บาท/ คน/ ปี หากได้จ้างคนพิการเป็นจำนวนมากย่อมน่าเชื่อได้ว่านายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการนั้นจะไม่มีกำไรทางภาษีที่ต้องไปเสียภาษีแต่อย่างใด

4. สิทธิประโยชน์อื่น

มาตรา 39 วรรค 2 ของพ.ร.บ.พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 กำหนดว่า “ในกรณีที่รัฐหรือหน่วยงานของรัฐจะพิจารณาให้สัมปทาน การส่งเสริมการลงทุน การประกาศเกียรติคุณ สินเชื่อ รางวัล เครื่องราชอิสริยาภรณ์ หรือสิทธิประโยชน์อื่นใด แก่นายจ้าง หรือสถานประกอบการใด ให้นำข้อมูลที่ได้ประกาศตามวรรคหนึ่งมาประกอบการพิจารณาด้วย”

นอกจากสิทธิประโยชน์ทางภาษีที่นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการได้รับจากการจ้างลูกจ้างพิการแล้ว นั้น ยังมีสิทธิประโยชน์อื่นที่นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการอาจได้รับตามมาตรา 39 วรรค 2 ดังที่กล่าวข้างต้น ปัจจุบันสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ (พ.ก.) ได้คัดเลือกนายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการที่จ้างแรงงานคนพิการไว้เกินกว่าระบบสัดส่วนการจ้างงานกำหนด ให้ได้รับใบประกาศเกียรติคุณในวันที่ 3 ธันวาคม ของทุกปี โดยมี ฯพณฯ นายกรัฐมนตรีเป็นผู้มอบประกาศเกียรติคุณดังกล่าว

ปัจจุบันนี้ พ.ก.อยู่ในระหว่างดำเนินการขอพระราชทานรางวัล “ยิ้มสู้”¹ ให้แก่องค์กรเอกชนที่เชิดชูคุณค่าแห่งความเท่าเทียมกันของคนพิการ ซึ่งรวมถึงองค์กรเอกชนที่ได้จ้างงานคนพิการเป็นจำนวนมาก และจัดสวัสดิการให้แก่คนพิการได้อยู่อย่างบุคคลทั่วไปด้วย

ตัวอย่าง บริษัทใจดีมีรายได้จากการขายสินค้าเป็นจำนวนเงิน 200 ล้านบาท มีลูกจ้าง 1,000 คน ค่าแรงถัวเฉลี่ย 1 แสนบาท /คน / ปี มีค่าใช้จ่ายอื่น ๆ รวมกันเป็นเงิน 90 ล้านบาท บริษัทใจดีเสียภาษีในอัตราร้อยละ 30 อยากรู้อะไรว่าบริษัทต้องจ้างแรงงานคนพิการกี่คน ถ้าไม่จ้างต้องจ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนเป็นจำนวนเงินเท่าใด หากจ้างแรงงานคนพิการ บริษัทใจดีจะได้รับสิทธิประโยชน์ในทางภาษีเท่าใด

จากตัวอย่าง
ข้างต้น ➤

$$\begin{aligned} & \text{บริษัทมีกำไร } 200 \text{ ล้านบาท} - \text{ค่าแรง } 100 \text{ ล้านบาท} - \text{ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ } 90 \text{ ล้านบาท} \\ & = \text{มีกำไร } 10 \text{ ล้านบาท} \\ & \text{เสียภาษี} = 10 \text{ ล.} * 30/100 = 3 \text{ ล้านบาท} \end{aligned}$$

หากยึดตามมติคณะรัฐมนตรี นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการต้องจ้างคนพิการในสัดส่วนลูกจ้างทั่วไป 100 คนต่อลูกจ้างคนพิการ 1 คน ถ้าไม่จ้างต้องจ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนจำนวนเท่ากับค่าแรงขั้นต่ำสุดของประเทศคูณด้วย 365 วัน คูณด้วยจำนวนคนพิการที่ต้องจ้างบริษัทใจดีต้องจ้างแรงงานคนพิการ = $1,000/100 = 10$ คน หากบริษัทไม่จ้างคนพิการเข้าทำงาน ก็มีหน้าที่ตามกฎหมายต้องจ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนเป็นจำนวนเงินเท่ากับ ค่าแรงขั้นต่ำที่สุดของประเทศ 159 บาท คูณ 365 วัน คูณ 10 คน = 580,350 บาท

อย่างไรก็ตาม บริษัทใจดีสามารถนำเงินที่จ่ายสมทบหักเป็นรายจ่ายทำให้เสียภาษีลดลงได้ เท่ากับเงินจ่ายสมทบ * อัตราภาษี / 100 = $580,350 * 30/100 = 174,105$ บาท นั้นหมายความว่าบริษัทใจดีจะเสียภาษีน้อยลง 174,105 หรือต้องเสียภาษีเท่ากับ 2,825,895 บาท

ถ้าบริษัทจ้างคนพิการเข้าทำงาน 10 คน แทนการจ้างคนทั่วไป บริษัทใจดียังมีคนงาน 1,000 คน แทนที่จะถือเป็นรายจ่าย 100 ล้านบาท ก็สามารถถือเป็นรายจ่ายได้ถึง 101 ล้านบาท (คนพิการ 10 คน ถือเป็นรายจ่ายเพิ่มได้อีกคนละ 1 แสนบาท)

$$\begin{aligned} \text{ในทางภาษีทำให้บริษัทใจดีมีกำไร} &= 200 \text{ ล้านบาท} - 101 \text{ ล้านบาท} - 90 \text{ ล้านบาท} \\ &= 9 \text{ ล้านบาท} \end{aligned}$$

$$\text{คิดเป็นภาษีที่ต้องเสียเท่ากับ } 9 \text{ ล้านบาท} * 30/100 = 2,700,000 \text{ บาท}$$

¹ “ยิ้มสู้” นำมาจากเพลงพระราชนิพนธ์ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช พระราชทานให้แก่คนตาบอด เมื่อพ.ศ. 2495 เพื่อเป็นกำลังใจแก่คนตาบอดในการต่อสู้ชีวิตจนสามารถอยู่ได้อย่างเท่าเทียม ไม่ต่างจากบุคคลทั่วไป ซึ่งบุคคลทั่วไปก็สามารถนำมาเป็นหลักในการดำเนินชีวิตได้เช่นกัน

เมื่อเปรียบเทียบกรณีที่บริษัทใจดีไม่จ้างคนพิการเข้าทำงาน ต้องจ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนถึง 580,350 บาท แต่ถ้าจ้างพิการเข้าทำงานกลับทำให้เสียภาษีน้อยลงประมาณ 3 แสนบาท

หากบริษัทใจดีจ้างคนพิการเข้าทำงานแทนคนทั่วไปเพียงแค่ 100 คน ไม่ต้องถึงร้อยละ 60 ของลูกจ้างทั้งหมด บริษัทใจดีก็ไม่ต้องเสียภาษีแต่อย่างใด

หมายเหตุ หากบริษัทใจดีไม่ประสงค์จะจ่ายเงินเข้ากองทุนก็ต้องหาทางสร้างงานให้แก่คนพิการแทนการจ้างงานก็ได้ ตามมาตรา 35 ของพ.ร.บ.ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ อาทิ การให้สัมปทาน จัดสถานที่จำหน่ายสินค้าหรือบริการ จัดจ้างเหมาช่วงงาน ฝึกงาน หรือให้การช่วยเหลืออื่นใดแก่คนพิการแทนหรือผู้ดูแลคนพิการแทนก็ได้